



Universitat de Lleida

GUIA DOCENT  
**INTRUMENTS PER A  
L'AVAUACIO  
PSICOPEDAGOGICA. CASOS  
PRACTICS**

Coordinació: José Luis Navarro Sierra

Any acadèmic 2014-15

## Informació general de l'assignatura

<b>Denominació</b>	INTRUMENTS PER A L'AVALUACIO PSICOPEDAGOGICA. CASOS PRACTICS
<b>Codi</b>	102828
<b>Semestre d'impartició</b>	Primer
<b>Caràcter</b>	Optativa
<b>Nombre de crèdits ECTS</b>	6
<b>Crèdits teòrics</b>	0
<b>Crèdits pràctics</b>	0
<b>Coordinació</b>	José Luis Navarro Sierra
<b>Departament/s</b>	Pedagogia i Psicologia
<b>Modalitat</b>	Presencial
<b>Informació important sobre tractament de dades</b>	Consulteu <a href="#">aquest enllaç</a> per a més informació.
<b>Idioma/es d'impartició</b>	Català
<b>Grau/Màster</b>	Grau de Psicologia
<b>Adreça electrònica professor/a (s/es)</b>	José Luis Navarro jnavarro@pip.udl.cat Àngel Huguet huguet@pip.udl.cat

José Luis Navarro Sierra (despatx 1.28)  
Àngel Huguet Canalis (despatx 1.27)

## Objectius acadèmics de l'assignatura

- Aprofundir en el procés de diagnòstic i avaluació psicopedagògica.
- Adquirir un coneixement i domini ampli d'alguns dels instruments i tècniques més utilitzades en l'avaluació de les diferents dificultats i trastorns.
- Seleccionar i fer servir indicadors i tècniques per a l'avaluació psicopedagògica.
- Conèixer eines i recursos per a l'avaluació psicopedagògica en l'àmbit del llenguatge, de manera específica

## Competències

- Comprendre el diagnòstic educatiu com a part integrant de la intervenció psicopedagògica, en general, i tots dos al servei dels objectius generals de l'escola com a institució.
- Analitzar de manera contextual i interpersonal el "cas-problema", remarcant la seva naturalesa interactiva, i evitant una visió atomitzada i parcial del mateix.
- Valorar la necessitat de col·laboració professorat / família / altres institucions / psicòleg educatiu, i la seva implicació en el procés diagnòstic, afavorint així actuacions que reverteixin en benefici del conjunt del centre educatiu.
- Aprofundir en el domini d'alguns dels instruments fonamentals a l'avaluació psicopedagògica.
- Conèixer certes tècniques i instruments d'exploració, així com saber sintetitzar i interpretar les dades aportades.
- Aplicar les experiències derivades de l'anàlisi de casos pràctics d'avaluació psicopedagògica

## Continguts fonamentals de l'assignatura

### BLOC I: EL DIAGNÒSTIC EDUCATIU I L'AVALUACIÓ DEL LLENGUATGE

(És recomanable haver superat la matèria "Diagnòstic en educació")

#### Tema 1: El procés diagnòstic en educació i els problemes de llenguatge

- 1.1. Perspectiva general: informació provinent de diferents tècniques / instruments (entrevistes, observacions, etc)
- 1.2. Els tests estandarditzats i els problemes de llenguatge: utilitat de les Escales de Wechsler
  - 1.2.1. Retrospectiva: les Escales de Wechsler en el marc dels tests d'intel·ligència d'aplicació individual
  - 1.2.2. L'Escala d'Intel·ligència de Wechsler per a Nens (WISC -català/castellà, WISC-R i WISC-IV). Aplicació, correcció i interpretació
  - 1.2.3. Casos pràctics: WISC (català/castellà), WISC-R i WISC-IV
  - 1.2.4. L'Escala no-verbal d'aptitud intel·lectual de Wechsler (WNV)

### BLOC II: L'ADQUISICIÓ I L'AVALUACIÓ EN DIFICULTATS DEL LLENGUATGE

#### Tema 2: L'adquisició del llenguatge oral

- 2.1. L'etapa prelingüística
- 2.2. Desenvolupament fonològic, lèxic i semàntic, morfologia i sintaxi
- 2.3. Desenvolupament de la pragmàtica; el discurs.

#### Tema 3: L'avaluació del llenguatge

- 3.1. Procediments d'avaluació en llenguatge oral: tests, escales, observació, protocols, fulls de demanda.
- 3.2. Avaluació de la fonètica i la fonologia
- 3.3. Avaluació de la morfologia
- 3.4. Avaluació de la sintaxi
- 3.5. Avaluació del lèxic i de la semàntica
- 3.6. Avaluació de la pragmàtica
- 3.7. Casos pràctics

#### Tema 4: Els CREDA

- 4.1. Marc d'actuació dels CREDA: àmbits d'aplicació, àrees d'intervenció, alumnes a qui va dirigit
- 4.2. Els comportaments lingüístics: concepte, classificació
- 4.3. Servei d'audioprotetista

#### Tema 5: L'adquisició de la lectura i les seves dificultats

- 5.1. L'adquisició de la lectura
- 5.2. La dislèxia
- 5.3. Avaluació d'alumnat amb dislèxia

## Eixos metodològics de l'assignatura

### Presencial (40%)

- Exposicions del professor: orals i multimèdia
- Propostes i discussió de casos pràctics
- Exposicions de l'alumnat: orals i multimèdia
- Debats

### No presencial (60%)

- Treball de casos pràctics
- Lectura i anàlisi de documents
- Preparació de les exposicions de l'alumnat: orals i multimèdia
- Recerca d'informació
- Elaboració de treballs i síntesis

- Tutorials individuals i grupals
- Ús de plataformes virtuals

## Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT	DESCRIPCIÓ
Setmana 1 (16 set)	P	Presentació. Perspectiva general del procés diagnòstic en educació i els problemes de llenguatge
Setmana 2 (23 set)	P	Retrospectiva: les Escales de Wechsler en el marc dels tests d'intel·ligència d'aplicació individual
Setmana 3 (29 set)	P	L'Escola d'Intel·ligència de Wechsler per a Nens (WISC - català/castellà, WISC-R i WISC-IV). Aplicació, correcció i interpretació
Setmana 4 (7 oct)	P	Casos pràctics: WISC, WISC-R i WISC-IV
Setmana 5 (14 oct)	P	L'Escola no-verbal d'aptitud intel·lectual de Wechsler (WNV)
Setmana 6 (21 oct)	P	L'adquisició del llenguatge
Setmana 7 (28 oct)	P	L'adquisició del llenguatge
Setmana 8 (4 nov)	P	L'avaluació del llenguatge: fonètica i fonologia
Setmana 9 (11 nov)	P	L'avaluació del llenguatge: morfologia i sintaxi
Setmana 10 (18 nov)	P	L'avaluació del llenguatge: lèxic - semàntica i pragmàtica
Setmana 11 (25 nov)	P	Els CREDA
Setmana 12 (2 des)	P	Els CREDA
Setmana 13 (9 des)	P	L'adquisició de la lectura i les seves dificultats
Setmana 14 (16 des)	P	L'adquisició de la lectura i les seves dificultats
Setmana 15 (6 gen)	P	L'adquisició de la lectura i les seves dificultats / Presentació treballs de grup

## Sistema d'avaluació

- Participació a classe i tutorials (10%)
- Examen escrit (50%)
- Casos pràctics (25%)
- Treball de grup i presentació (15%)
- Les activitats de recuperació quedaran restringides a l'examen escrit.
- Es tindrà en compte l'expressió oral i escrita.

### Requisits per superar la matèria:

- Aprovar per separat cadascun dels quatre elements d'avaluació amb un mínim del 40% del seu valor. En qualsevol cas, la mitjana de totes les evidències haurà d'assolir almenys el 50% del valor conjunt
- Assistència mínima del 80% a les diferents sessions de classe.

## Bibliografia i recursos d'informació

Acosta, V.M. i Moreno, A. M<sup>a</sup>. (2001). *Dificultades del llenguatge en entorns educatius. Del retard al trastorn específic del llenguatge*. Barcelona: Masson.

- Alegría, J. (2006). Por un enfoque psicolingüístico del aprendizaje de la lectura y sus dificultades, 20 años después. *Infancia y Aprendizaje*, 29 (1), 93-111
- Andreu, LL., Aparici, M. i Noguera, E. (2012). *Desenvolupament i avaluació del llenguatge oral*. Barcelona: Editorial UOC
- Andreu, LL. (Coord.). (2013). *L'adquisició de la lectura i les seves dificultats*. Barcelona: Editorial UOC.
- Cohen, J. (1959). The factorial structure of the WISC at ages 7½, 10½ and 13½. *Journal of Consulting Psychology*, 23, 285-299.
- Costa Neira, K. A. (1996). *Manual de pruebas de inteligencia y aptitudes*. México: Plaza y Valdés.
- Departament d'Ensenyament (2003). *L'ús del llenguatge a l'escola*. Barcelona: Generalitat de Catalunya
- Fernández-Ballesteros, R. (dir.) (2011). *Evaluación psicológica. Concepto, métodos y estudio de casos*. Madrid: Piràmide
- Flanagan, D. P. i Kaufman, A. S. (2006). *Claves para la evaluación con el WISC-IV*. Madrid: TEA Ediciones.
- Gallardo, J.R. i Gallego, J. L. (2003): *Manual de logopedia escolar. Un enfoque práctico*. Málaga: Aljibe
- Glasser, A. J. i Zimmerman, I. L (1983). *Interpretación clínica de la Escala de Inteligencia de Wechsler para Niños* (5ª edició). Madrid: TEA Ediciones.
- Juárez, A. i Monfort, M. (2001). *Estimulación del lenguaje oral. Un modelo interactivo para niños con dificultades*. Madrid: Entha
- Kaufman, A. S. (1982). *Psicometría razonada con el WISC-R*. México: Manual Moderno.
- Marchesi, A., Coll, C. i Palacios, J. (Comp.) (2002). *Desarrollo psicológico y educación. 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales*. Madrid: Alianza
- Peña Casanova, J. (2001). **Manual de Logopedia**. Barcelona: Masson
- Puyuelo, M., Rondal, J. A. i Wiig, E. H. (2000). *Evaluación del lenguaje*. Barcelona: Masson.
- Sattler, J. M. (1996). *Evaluación infantil*. México: El Manual Moderno.
- Serra, M., Serrat, E., Solé, M.R., Bel, A. i Aparici, M. (2000). *La adquisición del lenguaje*. Barcelona: Ariel.
- Wechsler, D. i Naglieri, J. A. (2011). *Escala no verbal de aptitud intelectual de Wechsler*. Madrid: Pearson.